

spelen. Verschuier gaf weliswaar een enkele keer historische gebeurtenissen te water weer, die overigens meestal voor de kades van Rotterdam plaats hadden gevonden, maar vaak stellen zij onbekende schepen voor, soms met elementen van de stad Rotterdam op de achtergrond. Zeer opmerkelijk zijn vervolgens de zeegezichten met schepen voor havens of steden, die zeer Italiaans aandoen. Het moeten herinneringen zijn aan zijn reis naar Rome, die hij met de tamelijk onbekende schilder Johannes van der Meer had ondernomen. Het meest bijzonder zijn echter zijn voorstellingen van schepen bij zonsondergang of zonsopgang, waarin met een brede penseel woeste wolkenluchten in spetterende kleuren zijn aangeduid. Die doen in de verte inderdaad enigszins aan Claude Lorrain (Chamagne 1600 – Rome 1682) denken, zoals boven in de inleiding al opgemerkt. Zelfs is er een schilderij van Verschuier, dat een *Ondergaande zon boven het water met schepen* voorstelt en dat vals gesigneerd was: 'Claude Gelée, Roma 1668' (cat.nr. 29). Claude Lorrain was een van oorsprong Franse schilder, die zich al op jeugdige leeftijd in Rome had gevestigd en daar grote naam maakte. Het is natuurlijk denkbaar dat de Rotterdammer Lieve Verschuier in Rome de schilderijen van deze meester heeft gezien of wellicht de schilder zelf daar heeft ontmoet.

Naast zee- en kustgezichten zijn er merkwaardig genoeg ook enkele architectuurstukken van hem bekend. Zo bezit het Historisch Museum in Rotterdam bijvoorbeeld een schilderij met een *Interieur van de Laurenskerk te Rotterdam* (cat.nr. 71). Uitzonderlijk is ook de weergave van de *Komeet boven Rotterdam* (cat.nr. 74). Ten slotte kennen we slechts enkele tekeningen, waaronder een blad in het Koninklijk Museum te Brussel *Een strand aan de Afrikaanse kust met schepen*, dat zelfs zou doen vermoeden dat Verschuier zijn reis naar Rome nog heeft voortgezet tot aan de Afrikaanse kust (cat.nr. 78).

Een chronologie in het geschilderde oeuvre is niet eenvoudig, omdat slechts twee schilderijen bij mijn weten zijn gedateerd, namelijk de *Schepen op de rede* in de Bayerische Staatsgemäldesammlungen in München, dat uit 1661 stamt (cat.nr. 16) en de kopie naar het schilderij van Simon de Vlieger, die uit 1663 zou stammen (cat.nr. 46). We kunnen dan ook voor wat betreft de ontwikkeling van Verschuier slechts een voorstel doen.

Wellicht zijn dan die zeegezichten met op een fantastische manier ondergaande of opkomende zonnen tijdens en niet zo lang na zijn terugkeer uit Italië gemaakt, waarin wij dan mogelijk de invloed van Claude Lorrain zouden kunnen veronderstellen. Eén zo'n schilderij bevindt zich thans in de Galleria Nazionale in Rome (cat.nr. 30) en het is denkbaar dat dit schilderij nog in Italië is gemaakt in de periode 1653–56 en vervolgens in dat land is achtergebleven.

De grotere historiestukken zullen dan mogelijk in de jaren 1660 zijn ontstaan, want *De aankomst van koning Karel II van Engeland in Rotterdam* op 24 mei 1660, in het Rijksmuseum in Amsterdam (cat.nr. 8) zal toch kort na die datum 1660 zijn vervaardigd, zoals *De Vierdaagse zeeslag 1–4 juni 1666*, in het National Maritime Museum in Greenwich (cat.nr. 10), kort na het jaar van deze zeeslag in 1666 zal zijn ontstaan. Een schilderij als *Grote schepen bij hoge rotskust*, in het Smith College Museum of Art, Northampton lijkt, ook door de wat langgerekte figuren, een later werk, wellicht uit de jaren 1670–80 (cat.nr. 33).

Wanneer de weinige kerkinterieurs gedateerd moeten worden lijkt op dit moment bijzonder moeilijk vast te stellen. Daarnaast moet ook het vreemde schilderij *De grote brand te Londen in 1666* in het Museum voor Schone Kunsten te Boedapest worden genoemd, waarop natuurlijk wel schepen voorkomen, maar dat toch voor een zeer groot deel uit een stadsgezicht bestaat (cat.nr. 73). Zou Lieve Verschuier tijdens die brand in 1666 naar Londen zijn gereisd om deze verschrikkelijke gebeurtenis in beeld te brengen?

We blijven vele vragen houden, maar thans staat bijeen wat we op dit moment over de schilder kunnen vertellen. Het leek vervolgens zinnig om eens een lijst samen te stellen van de schilderijen voorzover die thans zijn te achterhalen. In totaal bleek het om een aantal van ongeveer vijfenzeventig schilderijen te gaan, die hij dus naast zijn werk als scheepsbeeldhouwer wist te vervaardigen. Lieve Verschuier komt in deze schilderijen naar voren als een bijzondere schilder. Wellicht door zijn Italiaanse reis en door zijn mogelijke contact met Claude Lorrain ontstonden fascinerende, bijna on-Hollandse zeegezichten, met poëtische wolkenformaties en oogverblindende zonsondergangen. Ook in de weergave van zeeslagen is altijd van een schilderachtige atmosfeer sprake. Dit maakt Verschuier tot een opmerkelijke figuur tussen de maritieme schilders van de zeventiende eeuw, met kwaliteiten waarvoor toch ook de kopers van zijn schilderijen bewondering moeten hebben gehad. Op een geheel eigen wijze heeft hij daardoor aan de ontwikkeling van het zeestuk een bijdrage geleverd, maar zijn publiek zal vermoedelijk steeds beperkt zijn gebleven tot Rotterdamse belangstellenden en ook nu nog lijkt hij maar bescheiden erkenning te ondervinden. Wellicht kan dit artikel bijdragen tot meer belangstelling voor de Rotterdamse meester.